

KARAYOLU TAŞIMA KANUNU¹²

Kanun Numarası : 4925
Kabul Tarihi : 10/7/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 19/7/2003 Sayı : 25173
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 42

BİRİNCİ KISIM Başlangıç Hükümleri

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı; karayolu taşımalarını ülke ekonomisinin gerektirdiği şekilde düzenlemek, taşımada düzeni ve güvenliği sağlamak, taşımacı, acente ve taşıma işleri komisyoncuları ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği ve benzeri hizmetlerin şartlarını belirlemek, taşıma işlerinde istihdam edilenlerin niteliklerini, haklarını ve sorumluluklarını saptamak, karayolu taşımalarının, diğer taşıma sistemleri ile birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı olarak hizmet vermesini ve mevcut imkânların daha yararlı bir şekilde kullanılmasını sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2 - Bu Kanun kamuya açık karayolunda motorlu taşıtlarla yapılan yolcu ve eşya taşımalarını, taşımacıları, taşıma acentelerini, taşıma işleri komisyoncularını, nakliyat ambarı ve kargo işletmecilerini, taşıma işlerinde çalışanlar ile taşımalarda yararlanılan her türlü taşıt, araç, gereç, yapıları ve benzerlerini kapsar.

Ancak, özel otomobillerle ve bunların römorklarıyla yapılan taşımalar, genel ve katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler, üniversiteler ve kamu iktisadî teşebbüslerine ait otomobillerle yapılan taşımalar, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğüne ait motorlu taşıt ve bunların römorkları ile yapılan taşımalar, lastik tekerlekli traktörlerle çekilen römorklarla yapılan taşımalar bu Kanun hükümlerine tâbi değildir.³

¹ Bu Kanunda, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu hükümlerine aykırılık bulunması durumunda, 5302 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, söz konusu Kanunun 70 inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

² 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 84 üncü maddesiyle; bu Kanunda belediyenin sorumlu ve yetkili bulunduğu görev ve hizmetlerle sınırlı olarak, 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine aykırılık bulunması durumunda mezkur kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

³ 31/10/2016 tarihli ve 678 sayılı KHK'nin 9 uncu maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Türk Silahlı Kuvvetlerine" ibaresi "Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğüne" şeklinde değiştirilmiş; daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7071 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

İl sınırları içerisindeki taşımalar ile yüz kilometreye kadar olan şehirlerarası taşımaların düzenlenmesi il ve ilçe trafik komisyonları ile işbirliği yapılmak suretiyle ilgili valiliklere, belediye sınırları içerisindeki şehir içi taşımalar belediyelere bu Kanuna göre düzenlenecek yönetmelik esasları dahilinde bırakılabilir.

Uluslararası anlaşmalar ile savaş hali, (...) ⁴ olağanüstü hal ve doğal afet durumlarında uygulanacak hükümler saklıdır. ⁽⁴⁾

Tanımlar

Madde 3 - Bu Kanunda geçen;

Bakanlık : Ulaştırma Bakanlığını,

Taşıma işleri : Taşımacılık, acentelik, taşıma işleri komisyonculuğu, nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliğini,

Taşıma işleri işletmecisi : Taşıma işlerinde faaliyette bulunacak taşımacı, acente, taşıma işleri komisyoncusu, nakliyat ambarı ve kargo işletmecisini,

Sorumluluk sigortası : **(Değişik: 14/4/2016-6704/17 md.)** 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda belirtilen zorunlu mali sorumluluk sigortasını,

Taşıma : Yolcunun taşıta bindiği veya eşyanın taşımacıya teslim edildiği yerden varış noktasına götürülmesini,

Taşımacı : Taşımacı yetki belgesine sahip olan ve kendi nam ve hesabına taşımayı bir ücret karşılığında üstlenen gerçek veya tüzel kişiyi,

Eşya (yük) : İnsandan başka taşınabilen canlı veya cansız her türlü nesneyi,

Kalkış noktası : Yolcunun taşıta bindiği veya eşyanın taşımacıya teslim edildiği yeri,

Varış noktası : Yolcu bileti veya taşıma senedinde gösterilen, yolcu veya eşyanın götürülmek istendiği yeri,

Gönderen : Eşyayı taşımacıya teslim eden, gönderileni belirleyen ve taşıma senedini imzalayan kişiyi,

Gönderilen : Sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi ve taşıma senedinde belirtilen eşyanın teslim edileceği kişiyi,

Acente : Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi bağımlı bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak belirli bir yer veya bölge içinde daimî surette bir veya birden fazla taşımacıyı ilgilendiren sözleşmelerde aracılık etmeyi ve onlar adına taşıma sözleşmesi yapmayı meslek edinen kişiyi,

Taşıma işleri komisyoncusu : Ücreti karşılığında kendi namına ve bir müvekkil hesabına eşya taşımayı meslek edinmiş kişiyi,

Nakliyat ambarı : Bir veya birden fazla gönderenden toplu veya parça başı eşyanın teslim alınarak işletmecinin gözetimi ve denetimi altında yükleme, boşaltma, depolama, istifleme, aktarma ve gönderilene teslim gibi hizmetlerin yapıldığı yeri,

⁴ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 56 ncı maddesi ile bu fıkrada yer alan "sıkıyönetim," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Nakliyat ambarı işletmecisi : Bağımsız bir işyerinin kullanma hakkına sahip olan ve eşyayı teslim alarak kendi gözetim ve denetimi altında; yükleme, boşaltma, depolama, istifleme, aktarma ve gönderilene teslim gibi hizmetleri yerine getiren, taşımayı yapan veya yaptıran ve bundan doğacak sorumluluğu üstlenen kişiyi,

Kargo : Tek parçada en fazla yüz kilogramı geçmeyen genellikle ambalaj ve kap içerisinde olan küçük boyutlu koli, sandık, paket gibi parça eşyayı,

Kargo işletmecisi : Bağımsız bir işyerinin kullanma hakkına sahip olan ve kargoyu teslim alarak kısa sürede gönderilene ulaştırmak amacıyla kendi gözetimi ve denetimi altında yükleme, boşaltma, depolama, istifleme, aktarma ve gönderilene teslim gibi hizmetleri yerine getiren, taşımayı yapan veya yaptıran ve bundan doğacak sorumluluğu üstlenen kişiyi,

Yolcu : Taşıtı kullanan sürücü ile hizmetliler dışında taşıtta bulunan kişileri,

Tehlikeli yük : Bu Kanuna göre düzenlenecek yönetmelikte tehlikeli olarak kabul edilen yükü,

Parça başına taşıma : Bir veya birden çok gönderenin aynı veya birbirinden ayrı gönderilene ait eşyaların taşınmasını,

Yolcu bileti : Yolcunun taşınması yükümlülüğünü içeren, yönetmelikte öngörülen şekil ve şartları ihtiva eden ve yolcuya verilmesi zorunlu belgeyi,

Şehirlerarası taşıma : Herhangi bir ilin herhangi bir noktasından veya yerleşim biriminden başlayıp diğer bir ilin herhangi bir noktasında veya yerleşim biriminde biten taşımaları,

Uluslararası taşıma : Türkiye'den veya Türkiye'ye karayoluyla; Türkiye üzerinden karayoluyla transit, Türkiye'ye denizyolu, demiryolu ve havayolu ile gelip karayolundan üçüncü ülkelere yapılan taşımaları,

Düzenli sefer : Belirli bir zaman ve ücret tarifesine göre, tespit edilmiş bir güzergâhta önceden açıklanmış yerleşme birimleri arasında yapılan taşımaları,

Arızî sefer : Aynı taşıtla bütün güzergâh boyunca aynı yolcu grubunun taşınması ve kalkış noktasına geri getirilmesi şeklindeki kapalı kapı seferleri ile gidişi dolu, dönüşü boş veya gidişi boş, dönüşü dolu seferleri,

Mekik sefer : Birden fazla gidiş ve dönüş seferinde aynı kalkış yerinden aynı varış yerine önceden gruplandırılmış yolcuların taşınmasını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Taşımada Genel Kurallar

Genel kural

Madde 4 - Taşımalar; ekonomik, seri, elverişli, güvenli, çevreye kötü etkisi en az ve kamu yararını gözeterek tarzda serbest rekabet ortamında gerçekleştirilir.

Yetki belgesi alma zorunluluğu ve taşıma hizmeti

Madde 5 - Taşımacılık, acentelik ve taşıma işleri komisyonculuğu ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yapılabilmesi için Bakanlıktan yetki belgesi alınması zorunludur.

Taşımacılık, acentelik ve taşıma işleri komisyonculuğu ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yetki belgesi alınabilmesi için taşıma işleri işletmecilerinin meslekî saygınlık, malî yeterlilik ve meslekî yeterliliğe sahip olması gerekmektedir. **(Ek cümle: 23/1/2008 – 5728/516 md.)** Ayrıca, karayoluyla yük ve yolcu taşımacılığı faaliyetlerinde kullanılan ticari araçlarda çalışan şoförlerin, sürücü mesleki yeterlilik belgesi almaları zorunludur. Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. 18.1.1954 tarihli ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu hükümleri saklıdır.

Taşımacılara, yetki belgesinden ayrı olarak taşımalarda kullanılacak taşıtların niteliğini ve sayısını gösteren taşıt belgesi ile taşımacının taşıt belgesinde kayıtlı her taşıt için düzenlenen ve taşıtta bulunması gereken taşıt kartı verilir.

Taşıma işleri işletmecilerinin sayısı, yolcu ve eşya kapasitesi, taşıtların durumu, güvenlik veya benzeri nedenlerle Bakanlık, yetki belgelerinin verilmesinde sınırlamalar ve yeni düzenlemeler getirebilir.

Tehlikeli yük taşıyan taşıtlar ve bunların bağlı olduğu taşımacılar, taşıyacakları yüklerin özelliğine uygun olduğunu gösteren bilgi ve belgelere dayanarak birinci fıkrada belirtilen yetki belgesinden ayrı olarak ilgili mercilerden ayrıca izin almakla yükümlüdürler.

Taşımacılar, taşıma hizmetlerini kabul edilebilir bir neden olmaksızın veya zorunlu haller dışında yapmaktan kaçınamazlar ve taşıma hizmetinden herkesin her zaman yararlanmasını sağlamak zorundadırlar.

Taşımalar, diğer taşımacılar veya üçüncü şahıslar tarafından engellenemez.

Taşımacının sorumluluğu

Madde 6 - Yolcu ve eşya taşımaları, kanunlara ve taşımacı ile yolcu ve gönderen arasındaki sözleşmelere uygun olarak yapılır. Yolcu taşımaları biletsiz veya taşıma sözleşmesiz, eşya taşımaları taşıma senetsiz yapılamaz.

Taşımacı, acentesinin acentelik sıfatıyla yapmış olduğu bu Kanun kapsamındaki faaliyet ve işlemlerden müteselsilen sorumludur.

Taşımacı, yolcu ve eşyanın güvenlik içinde taşınmasından sorumludur. Yolcu ve gönderenler de taşımacının güvenlik yönünden almış olduğu tedbirlere uymak zorundadırlar.

Taşımacı, çevre kirliliğini önleme, çevre ve insan sağlığını koruma amacıyla yürürlüğe konulan mevzuat hükümlerine uymak zorundadır.

Taşımacının yükümlülüğü

Madde 7 - Taşımacı, yolcuların sağlıklı, rahat ve güvenli bir yolculuk yapmasını sağlayacak tedbirleri almak, yolcu ve eşyayı taahhüt ettiği yere kadar götürmekle yükümlüdür.

İlgili mevzuat hükümlerine uygun bir taşıtı, nitelikli şoför ve hizmetli personeli sefere göndermek, şoförlerin sürücü belgelerinin bulunup bulunmadığını araştırmak, teknik şartlara uymayan taşıtların trafiğe çıkmasına engel olmak, güzergâh mesafesini dikkate alarak yeteri kadar şoför bulundurmak, taşıt kartları olmayan ve bu Kanunda öngörülen sorumluluk sigortası bulunmayan taşıtları trafiğe çıkarmamak hususunda taşımacı gereken özeni ve duyarlılığı göstermek zorundadır.

Karayolları alt yapısı, işletilmesi, trafiği, doğal afetler, meteorolojik şartlar ile arıza ve kaza hali dahil, beklenmeyen sebeplerle ilgili olarak ortaya çıkan ve taşımanın devamına engel olan sebeplerin, belirsiz bir bekleme mecburî kılması veya varış noktasına kadar gerekli zamanın bir katından daha fazla bekleme gerektirmesi halinde, imkân olduğu takdirde taşımacı bir başka güzergâhı izleyerek taşımayı tamamlamak, aksi halde yolcu güzergâh üzerinde yolcunun dilediği bir yere kadar götürmek veya yolcu ve eşyayı hareket noktasına geri getirmekle yükümlüdür.

Bu gibi hallerde, yolcunun ve eşya sahibinin bütün hakları saklı olup, taşımacılar herhangi bir ek ödeme veya benzeri talepte bulunamazlar.

Eşya için taşıma senedindeki hükümler uygulanır.

Taşımacılar altışar aylık süre ile yılda en az iki kez şoförlerinin ceza puanı durumunu Emniyet Genel Müdürlüğünden öğrenmek ve ceza puanı yüksek olan şoförlerle ilgili, eğitim ve iç denetim yönünden gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Gönderenin sorumluluğu

Madde 8 - Gönderen, eşyanın varış noktası, cinsi, miktarı ve nitelikleri ile diğer önemli bilgileri tam ve doğru olarak taşımacıya bildirmek zorundadır. Yanlış ve eksik bildirmelerden doğacak her türlü sorumluluk gönderene aittir. Taşımacı, bir ihbar veya şüphe halinde yetkili ve görevlilerin huzurunda eşyayı kontrol ettirebilir.

Acente, taşıma işleri komisyonculuğu, nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yapanların sorumluluğu

Madde 9 - Acenteler ve taşıma işleri komisyoncuları bu sıfatla yapmış oldukları faaliyet ve işlemlerden taşımacı ile müştereken ve müteselsilen sorumludur. Nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yapanlar, eşyayı teslim aldığı andan teslim edinceye kadar, eşyanın tamamı ve kısmen kaybından ve vuku bulacak hasarından, korunması ve taşınmasından, güvenliği ve düzenliliğini sağlamaktan, çevre kirliliğini önleme ve insan sağlığını koruma konusundaki kurallara uymaktan sorumludur.

Taşıma yasağı

Madde 10 - Acentelik ve taşıma işleri komisyonculuğu yetki belgesine sahip olanlar taşımacı yetki belgesi almadan kendi nam ve hesaplarına taşıma yapamaz ve yaptırılmazlar.

Taşıma işleri komisyoncularının, kendi namlarına eşya taşıtabilmeleri için bu taşımaları bir müvekkil hesabına yapmaları zorunludur.

Yolcu taşımacılığında komisyonculuk yapılamaz.

Ücret ve zaman tarifeleri⁵

Madde 11 - Düzenli yolcu ve eşya taşımaları, nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği ücret tarifeleri, yetki belgesi sahiplerince geçerlilik süresi de belirtilmek suretiyle hazırlanır ve Bakanlığa bildirilir.

⁵ Bu maddede yer alan "Karayoluyla Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı" alanında 4 ay süreyle uygulanmak üzere belirlenen taban ücret tarifesi ile ilgili olarak, 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ulaştırma Bakanlığının (Tebliğ No: 67) Tebliğine bakınız.

Ücret tarifelerine uyulması ve bu tarifelerin görülebilecek şekilde işyeri, terminal ve bilet satış yerlerine asılması ve taşıtlarda bulundurulması zorunludur.

Yolcu ve eşya taşıma, yükleme, boşaltma, depolama ve aktarma hizmetleri de dahil olmak üzere ücret tarifelerinin, ülke ekonomisi ve kamu yararı aleyhine sonuç vermesi ve aşırı ücret uygulanması veya rekabet ortamının bozulması halinde ve gerektiğinde taban ve tavan ücretleri Bakanlıkça tespit edilebilir.

Ücret tarifeleri başlangıç ve bitiş noktaları arasında gidiş ve dönüşte aynı şekilde düzenlenir. Değişik fiyat tarifesi uygulanamaz.

Düzenli yolcu ve eşya taşımaları zaman tarifesine tâbidir. Taşımacılar tarafından geçerlilik süresi de belirtilmek suretiyle hazırlanan zaman tarifeleri, Bakanlıkça onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Taşımacılar zaman tarifelerine uymak ve tarifelerini görülebilecek şekilde işyeri, terminal ve bilet satış yerlerinde bulundurmamak zorundadırlar.

Ücretsiz ve tarife altı uygulamalarına ilişkin esaslar yönetmelikte düzenlenir.

İKİNCİ KISIM

Uluslararası Taşımalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Uluslararası Taşımaların Kapsamı ve Taşıma Yetkisi

Uluslararası taşımaların kapsamı⁶⁷

Madde 12 - Uluslararası yolcu ve eşya taşımaları;

a) Türkiye'ye karayoluyla veya demiryoluyla herhangi bir hudut kapısından giren veya Türkiye'nin herhangi bir limanına denizyolu ile gelen karayolu taşıtlarıyla yapılan transit taşımaları,

b) Türkiye'ye demiryolu, denizyolu veya havayoluyla gelen ve varış noktasından karayolu taşıtlarıyla üçüncü ülkelere yapılan taşımaları,

c) Türkiye'den karayolu taşıtları ile diğer ülkelere yapılan taşımaları,

d) Diğer ülkelere karayolu taşıtları ile Türkiye'ye yapılan taşımaları,

kapsar.

Taşıma yetkisi

Madde 13 - 12 nci maddenin (a) bendindeki taşımaları, uluslararası ikili ve çok taraflı karayolu taşıma anlaşmalarına göre taşıma yapmaya yetkili veya Bakanlıkça izin verilmiş yabancı plâkalı taşıtlar ile uluslararası taşımalar için Bakanlıktan yetki belgesi almış taşımacılara ait taşıtlarla yapılabilir.

⁶ Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak, 12/2/2016 tarihli ve 29622 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4/1/2016 tarihli ve 2016/29622 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Karara bakınız.

⁷ Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak, 15/8/2019 tarihli ve 30859 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/8/2019 tarihli ve 1425 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararına bakınız.

12 nci maddenin (b) bendindeki taşımalar, Bakanlıktan uluslararası taşımacı yetki belgesi almış taşımacılar tarafından yapılır. Yabancı plâkalı taşıtlara ise Cumhurbaşkanı kararı ile taşıma yetkisi verilebilir.⁸

Yukarıdaki fıkralarda taşıma yetkisi verilen taşıtların, hangi ülkelere hangi kara hudut kapısı, deniz limanı, hava alanı veya limanı, demiryolu istasyonu veya garından taşıma yapacağı Bakanlıkça belirlenir.

12 nci maddenin (c) ve (d) bentlerindeki taşımalar uluslararası taşımacı yetki belgesine sahip taşımacılar ile ikili ve çok taraflı karayolu taşıma anlaşmalarına göre izin verilmiş veya Bakanlıkça özel izin belgesi verilmiş yabancı taşımacılara ait taşıtlarla yapılabilir.

Yabancı plâkalı taşıtlar, Türkiye sınırları dahilindeki iki nokta arasında taşıma yapamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Yasak Haller, Taşımaların Düzenlenmesi, Geçiş Ücretleri

Yasak haller

Madde 14 - Zorunlu hallerde sınır mülkî idare amirince verilecek izin dışında, ilgili kanunlara ve taşımacı ile yolcu ve gönderen arasındaki sözleşmelere aykırı olarak, yolcu ve eşya sınır kapılarına taşınamaz, buralarda aktarmaları yapılamaz, eşya depolanamaz ve yolcular sınır kapısından yaya geçerek başka bir taşıta binemezler.

Taşımaların düzenlenmesi

Madde 15 - Türkiye'ye veya Türkiye üzerinden karayoluyla yapılacak transit taşımalarda, yurt içi taşımaları aksatmamak ve Türkiye üzerinden yapılan uluslararası taşımaları daha düzenli ve süratli kılmak amacıyla, gerektiğinde diğer taşıma sistemleri ile birlikte ve tamamlayıcı olmak üzere alt yapının fiziksel sınırları, güzergâhların belirlenmesine ilişkin mevzuat çerçevesinde, kota sistemi uygulanabilir.

Karayolu taşıma anlaşması olmayan ülkelerin taşımada kullanacağı taşıtlar Bakanlıkça verilecek izne tâbidir.

Geçiş ücretleri

Madde 16 - Karayolunun bakımı, korunması ile karayolu ve taşımanın yönetimine ilişkin giderlere katkıda bulunmak üzere yabancı plâkalı araçlardan geçiş ücretleri alınır.

Köprü, tünel ve otoyol ücreti gibi karayolu alt yapısının kullanılmasından alınan ücret ile eşya ve taşıtlar için yapılan hizmetlerin ücretleri, bu geçiş ücretlerine dahil değildir.

Bakanlık, geçiş ücretlerini tespit etmeye, artırmaya, indirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.

Ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların hükümleri saklıdır.

⁸ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 56 ncı maddesi ile bu fıkrada yer alan "Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Sorumluluk ve Sigorta

BİRİNCİ BÖLÜM

Yolcu Taşımalarında Sigorta, Sigorta Zorunluluğu, Sigorta Tarifeleri
Sorumluluk

Madde 17 – (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

Zorunlu karayolu taşımacılık malî sorumluluk sigortası

Madde 18 - (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

Hak sahiplerinin çokluğu ve zorunlu malî sorumluluk sigortası

Madde 19 - (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

Tazminatın azaltılması veya kaldırılması sonucunu doğuran haller

Madde 20 - (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

Doğrudan doğruya talep hakkı

Madde 21 –(Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

Kaza sonucu ihbar ve zararların ödenmesi

Madde 22 - (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

Sigortanın ispatı

Madde 23 - (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

Zamanaşımı, Yetkili Mahkemeler ve İcra Daireleri

Zamanaşımı

Madde 24 - (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

Yetkili mahkeme ve icra daireleri

Madde 25 - (Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Cezalar

İdarî para cezaları

Madde 26 - (Değişik: 12/7/2013-6495/32 md.)

Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesine göre yetki belgesi almadan veya yetki belgesi aldığı halde yetki belgesi kapsamına uygun olmayan faaliyetlerde bulunanlara bin Türk Lirası, yetki belgesi olduğu halde taşıtını yetki belgesine kaydettirmeden kullananlara beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için 48 saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

b) 5 inci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için 48 saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

c) 5 inci maddesinin altıncı fıkrasına göre taşıma hizmetini yapmaktan kaçınan taşımacılara beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

ç) 5 inci maddesinin yedinci fıkrasına aykırı davranan bir taşımacının diğer bir taşımacının taşıma faaliyetini engellemesi hâlinde bin beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

d) 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beş yüz Türk Lirası, üçüncü ve dördüncü fıkralarına aykırı davranan taşımacılara üç yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

e) 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı davranan yolcu taşımacılarına bin Türk Lirası, ikinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beş yüz Türk Lirası, altıncı fıkrasına aykırı davranan taşımacılara üç yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

f) 10 uncu maddesine aykırı davranan acente ve taşıma işleri komisyoncularına bin beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için 48 saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

g) 11 inci maddesine aykırı davranarak ücret ve zaman tarifesi düzenlemeyenlere veya ücret ve zaman tarifelerine uymayanlara veya değişik ücret ve zaman tarifeleri uygulayanlara beş yüz Türk Lirası, ücret ve zaman tarifelerini görülebilecek şekilde iş yeri, terminal ve bilet satış yerlerinde bulundurmayanlara iki yüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için 48 saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

ğ) 13 üncü maddesine aykırı olarak yabancı plakalı taşıtların Türkiye sınırları dâhilindeki iki nokta arasında taşıma yapması hâlinde, taşıt sahibine veya şoförüne üç bin Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için 48 saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

h) 14 üncü maddesine aykırı davrananlara beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

ı) **(Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)**

i) **(Mülga: 14/4/2016-6704/17 md.)**

j) 32 nci maddesine aykırı olarak terminal ve ara durak dışında yolcu indirip bindiren taşımacılara üç yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

k) 5 inci maddesine göre mesleki yeterlilik belgesine sahip olmadan faaliyet gösteren işletmecilere beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

l) 5 inci maddesine göre mesleki yeterlilik belgesine sahip olmadan taşıt kullanan şoförlere iki yüz, işletmecisine ise beş yüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için 48 saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(Ek fıkra:27/12/2023-7491/46 md.) Sürücüsünün tabiiyetine bakılmaksızın yabancı plakalı taşıt için birinci fıkra kapsamında uygulanacak olan idari para cezaları, tebligat şartı aranmaksızın sürücüsü bilgilendirilmek suretiyle tahsil edilir. Cezalar tahsil edilmeden, cezaya muhatap yabancı plakalı taşıtın ülkeyi terk etmesine izin verilmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Bakanlıkça müştereken altı ay içinde belirlenir. Uluslararası sözleşme hükümleri saklıdır.

Ceza uygulaması

Madde 27 – (Değişik: 25/6/2009-5917/34 md.)

Bu Kanunda yazılı idari para cezalarını uygulamaya Ulaştırma Bakanının yetkilendirdiği Bakanlık personeli, trafik polisi ve zabıtası, trafik polisinin görev alanı dışında kalan yerlerde rütbeli jandarma personeli, sınır kapılarında görev yapan gümrük muhafaza ve gümrük muayene memurları ile bunların amirleri, terminallerde görevli belediye zabıtası yetkilidir.

Bu Kanun kapsamında faaliyet gösterenlere hangi hallerde uyarma, geçici durdurma ve iptal şeklinde idari müeyyideler uygulanacağına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, yönetmelikte düzenlenen uyarma, geçici durdurma ve iptal şeklindeki idari müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Suç ve ceza tutanakları

Madde 28 - (Mülga: 23/1/2008 – 5728/578 md.)

Para cezalarının ödenme süresi

Madde 29 - (Mülga: 23/1/2008 – 5728/578 md.)

Tekrar

Madde 30 - (Mülga: 25/6/2009-5917/47 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

İdarî Müeyyideler

Belge alma şartlarının kaybedilmesi ve tahrifat

Madde 31 - (Mülga: 25/6/2009-5917/47 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Terminal

Madde 32 - Düzenli seferli yolcu taşımalarında kalkış ve varışların bir terminalden

yapılması esastır. Ancak yeri ve zamanı önceden belirlenen ve nitelikleri yönetmelikte tespit edilen ara duraklarda da yolcu indirmesi ve bindirmesi yapılabilir.

Yolcu taşımacılarının, en az bir yolcu terminaline bağımsız olarak veya birlikte sahip olmaları veya bu terminalin kullanma hakkını haiz olmaları zorunludur. Aynı terminalden, nitelik ve niceliğine göre birden fazla taşımacı yararlanabilir. Eşya taşımacılığında terminal bulundurma zorunluluğu aranmaz. Terminallerin özellikleri yönetmelikle belirlenir.

Ücretler⁹

Madde 33 - Verilecek yetki belgeleri ve taşıt kartlarından ücret alınır. Ücreti alınmadan yetki belgeleri ve taşıt kartları verilmez. Yetki belgesinin yenilenmesinde ve zayiinde ücretin % 15'i alınır. Unvan değişikliği, adres değişikliği ve benzeri nedenlerle süresi bitmeden yenilenen belgelerden ücret alınmaz.⁽⁹⁾¹⁰

Bu ücretler, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükmü uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

Bakanlık, görev alanına giren hizmetleri yerine getirmek için, merkezde Bakanın onayı ile döner sermaye işletmesi kurabilir. Döner sermaye miktarını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. İşletmenin görevleri, gelirleri, işleyişi, denetimi ve diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.¹¹

(Ek fıkra: 21/4/2005 – 5335/21 md.) Döner Sermaye İşletmesinin 2004 yılı dahil gelirlerine ilişkin olarak 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 49 uncu maddesi hükümleri uygulanmaz.

(Ek fıkra: 21/4/2005 – 5335/21 md.; Mülga: 27/3/2015-6639/35 md.)

(Ek fıkra: 21/4/2005 – 5335/21 md.; Mülga: 27/3/2015-6639/35 md.)

Yönetmelik

Madde 34 - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde;

a) **(Değişik: 6/2/2014-6518/60 md.)** Taşımacılık faaliyeti yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerde aranacak şartlar, verilecek yetki belgeleri, mesleki yeterlilik belgeleri ve taşıt kartları ile diğer belge ve hizmetlerin ücret, süre, kapsam, tür ve şekilleri, her belge türü için gerekli olan taşıt kapasiteleri, taşıtların yaşı, nitelikleri, istiap hadleri ve terminal hizmetlerinde öngörülecek hususları,

b) Belgelerin geçerlilik süreleri, geri alınması ve uygulanacak idarî müeyyideleri,

c) Taşımacı, acente ve taşıma işleri komisyonculuğu ile nakliyat ambarı ve kargo

⁹ 12/7/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan “% 15” oranının 31/12/2022 tarihine kadar “%5” olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

¹⁰ Bu fıkroda yer alan “%50'si” ibaresi; 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle 1/1/2009 tarihinden geçerli olmak üzere “%15'i” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

¹¹ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 56 ncı maddesi ile bu fıkroda yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

işletmeciliği yapacakların yükümlülükleri, bagaj ve taşımanın yardımcı hizmetleri,

d) Zaman ve fiyat tarifelerinin düzenlenmesi, yolcu bileti ve taşıma senedinin şekil ve muhtevasını,

e) Taşıma işlerinde çalışan şoför ve diğer görevlilerde aranacak şartlar ve nitelikleri,

f) Taşıma hizmetlerinin denetimi ve belge taleplerinin incelenmesi ile ilgili esasları,

g) Ücretsiz ve tarife altı uygulama esasları,

h) Kanunun uygulanmasıyla ilgili diğer esas ve usulleri,

Düzenleyen yönetmelikler Bakanlıkça hazırlanarak Resmî Gazetede yayımlanır.

Yetki devri¹²

Madde 35 – (İptal: Anayasa Mahkemesinin 8/11/2012 tarihli ve E:2012/27, K:2012/173 sayılı Kararı ile.;Değişik: 6/2/2014-6518/61 md.)

Bakanlık, düzenleme ve kural ihdası ile 27 nci maddede belirtilen hususlar hariç olmak üzere gerektiğinde teknik ve idari kapasite, teşkilat imkânları, hizmetin hızlı, etkin, yaygın olarak üretilmesi ilkelerini gözeterek; bu Kanun gereğince yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve yetkilerinin bir kısmını aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütmek hususunda kamu kurum ve kuruluşları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ve bunlara bağlı federasyon, birlik ve odaları yetkilendirebilir.

a) Yetkilendirme, düzenlenecek bir protokol veya sözleşme ile yapılır. Bu protokol veya sözleşmede yetkilendirmenin konusu, süresi ve mutabakata varılan hususlar açıkça belirtilir.

b) Yetkilendirme, yetkilendirmenin konusu ve niteliği gözetilmek suretiyle en az bir yıl en fazla beş yıl süreyle yapılabilir. Yetkilendirme, süresinin bitiminde yenilenebilir.

c) Bakanlık tarafından, yetkilendirmenin konusuna, niteliğine ve özelliğine göre aynı konuda birden fazla kamu kurum ve kuruluşu veya birlik ya da oda yetkilendirilebilir.

d) Yetkilendirme kapsamında üretilecek hizmetler için alınacak veya ödenecek ücretler Bakanlık tarafından onaylanır.

e) Yetkilendirilenler ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymakla yükümlüdürler. Bakanlık, yetkilendirilmenin kullanımı ile ilgili olarak gerektiğinde her türlü denetimi yapar.

f) Yetkilendirilenlerin ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymaması hâlinde yapılmış olan yetkilendirme, Bakanlık tarafından iptal edilir.

g) Yetkilendirme, Bakanlığın görev, sorumluluk ve yetkilerini ortadan kaldırmaz.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde uygulanacak mevzuat

Madde 36 - Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

¹² Sözkonusu İptal Kararı 28/12/2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Geçici Madde 1 - Bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmeliklerin yürürlüğe girdiği tarihten önce yetki belgesi almış olanlar hariç, şehirlerarası eşya taşımacılığı konusunda taşımacılık, acentelik, taşıma işleri komisyonculuğu ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yapan gerçek ve tüzel kişiler başvurudaki şartlar aranmaksızın yönetmeliklerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde yetki belgesi almak zorundadırlar. Zorunluluk halinde bu süre Bakanlıkça altı aylık dönemlerle en fazla bir yıl uzatılabilir.

İlk defa yetki belgesi almak isteyenlerin talep ettikleri yetki belgesi ile ilgili faaliyette bulduklarını belgelemeleri gerekmektedir. Belge alma süresi bitiminden sonra müracaat edenlere bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelik hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 2 - Geçici 1 inci maddede öngörülen süre içerisinde yetki belgesi alan taşımacılar, acente ve taşıma işleri komisyoncuları ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yapanlar yetki belgesi aldığı tarihten itibaren iki yıl içerisinde durumlarını bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliğe uydurmak zorundadırlar.

Geçici Madde 3 - Bu Kanunun yayımından önce ayrı terminal izni alan veya ayrı terminal işleten gerçek veya tüzel kişiler mevcut terminallerini işletmeye devam edebilirler.

Ancak, yönetmelikte bulunan şartları bir yıl içerisinde yerine getirmek zorundadırlar.

Yürürlük

Madde 37 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 38 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4925 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1- 12/7/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü Maddesi:

GEÇİCİ MADDE 3- (1) 31/12/2022 tarihine kadar, 10/07/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununun 33 üncü maddesinde yer alan “%15” oranı “%5” olarak uygulanır.

**4925 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin/İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	4925 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5228	29	31/7/2004
5335	33 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan ibare değişikliği 33 üncü maddeye eklenen ikinci fıkranın (1) numaralı bendi 33 üncü maddeye eklenen diğer fıkra hükümleri	1/1/2009 1/1/2003 tarihinden geçerli olmak üzere 27/4/2005 27/4/2005
5728	5, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31	8/2/2008
5917	26, 27, 30, 31, 33	10/7/2009
Anayasa Mahkemesinin 8/11/2012 tarihli ve E:2012/27, K:2012/173 sayılı Kararı	35	28/3/2013 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra (28/12/2013)
6495	26, 33, İşlenemeyen hüküm	2/8/2013
6518	34, 35	19/2/2014
6639	33	15/4/2015
6704	3, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26	26/4/2016
KHK/678	2	22/11/2016
7071	2	8/3/2018
KHK/698	2,13,33	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte
7491	26	1/1/2024